

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

Weekly update COVID-19

Week 38, 10 t/m 17 SEPTEMBER 2020

Inhoud

	Pagina
1) Leeswijzer	2
2) Inleiding	3
3) Scenario's maatschappelijk kompas	4
4) Actuele ontwikkeling maatschappelijk kompas	5
5) Beoordeling Factoren van Invloed	6
5.1 Zorg	6
5.2 Maatschappij	8
5.3 Economie	10
5.4 Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media	12
6) Significante gebeurtenissen	14
6.1 Europees Nederland	14
6.2 Caribisch Nederland	16
6.3 Grensgebieden	17
6.4 Besmettingsrisico oefeningen CLAS buitenland	18
7) Vooruitblik	20
8) Handelingsperspectief Defensie	21
9) Bijlage scenario's	22
• Bijlage I: Beschrijving Factoren van Invloed	22
• Bijlage II: Beschrijving Scenario's	23

(1) Leeswijzer

WHO WE ARE

- Het LIMC genereert in een **experimentele** vorm **situational awareness (SA)** en **situational understanding (SU)** voor het CLAS en civiele overheden over de COVID-19 crisis. Hierdoor worden militaire en civiele besluitvormingsprocessen gevoed met **inzicht** en waar mogelijk **handelingsperspectief**.
- Met het LIMC kan de Koninklijke Landmacht **ervaring opdoen** met het samenbrengen van **information manoeuvre** capaciteiten die insight, foresight en doorlopend handelingsperspectief bieden in drie dimensies (cognitief, virtueel en fysiek).

In dit product wordt gewerkt met een mate van waarschijnlijkheid in relatie tot de gegeven duiding, conclusies of beoordeling van de factoren van invloed. In de onderstaande tabel is de mate van waarschijnlijkheid toegelicht.

Terminologie	Confidence level
Zeer waarschijnlijk	Meer dan 90%
Waarschijnlijk	60-90%
Mogelijk	40-60%
Onwaarschijnlijk	10-40%
Zeer onwaarschijnlijk	Minder dan 10%

(2) Inleiding

Dit document tracht een zo volledig mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen zoals gesteld vanuit Commandant Landstrijdkrachten (C-LAS):

Hoofdvraag:

Welke effecten in de NLD-samenleving zijn te onderkennen als gevolg van de COVID-19 crisis?

Deelvragen:

1. In hoeverre ontwikkelt COVID-19 zich in NLD in de aankomende zes maanden?
2. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de vitale infra in NLD in de aankomende zes maanden?
3. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de maatschappelijke stabiliteit in NLD in de aankomende zes maanden?
4. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de economische stabiliteit in NLD in de aankomende zes maanden?

Om antwoord te kunnen geven op bovengenoemde deelvragen wordt gebruik gemaakt van het maatschappelijk kompas.

Het maatschappelijk kompas wordt door het LIMC gebruikt om, door middel van ontwikkeling van de factoren, de ontwikkeling binnen de scenario's over tijd te bepalen, te volgen en vroegtijdig trends te onderkennen. Elke factor van invloed is onderhevig aan een aantal onderliggende indicatoren. Deze indicatoren worden wekelijks afzonderlijk gewogen, waarna er factorintegratie plaatsvindt die de samenhang duidt.

De factoren van invloed zijn waar mogelijk geschaard onder de deelvragen zoals gesteld door C-LAS, aangevuld met 'overige' factoren van invloed die niet onder de assen van het kompas vallen, maar wel een versterkend effect op het geheel aan ontwikkelingen hebben.

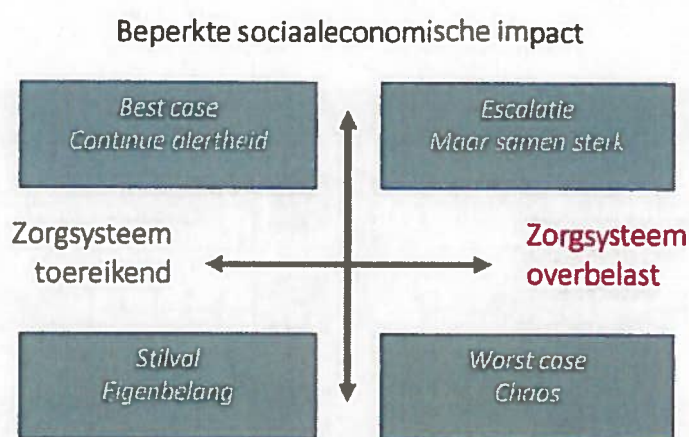
Dit document is als volgt opgebouwd. Allereerst worden de factoren van invloed en het scenario geïntroduceerd. Daarna volgt de overkoepelende conclusie met daaronder het dashboard waarop wekelijks verschuivingen per indicator inzichtelijk worden gemaakt. Aansluitend wordt in de beoordeling van de factoren van invloed een verdiepende analyse en argumentatie gegeven van de waargenomen ontwikkelingen per deelvraag. Vervolgens wordt een geografisch overzicht van significante gebeurtenissen in (Caribisch) Nederland en de grensgebieden van Nederland gegeven. Afsluitend wordt een vooruitblik gegeven van opkomende evenementen. Daarbij wordt tevens handelingsperspectief aan C-LAS geboden wat gebaseerd is op de recentste ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 in Nederland.

(3) Scenario's maatschappelijk kompas

Factor		Factor	
	1. Virus		6. Vitale infrastructuur
	2. Zorg		7. Economie
	3. Continuïteit van bestuur		8. Destabilisering (niet) statelijke actoren
	4. Openbare orde & Veiligheid		9. Communicatie & media
	5. Burgerschap		10. Meteo, evenementen & incidenten

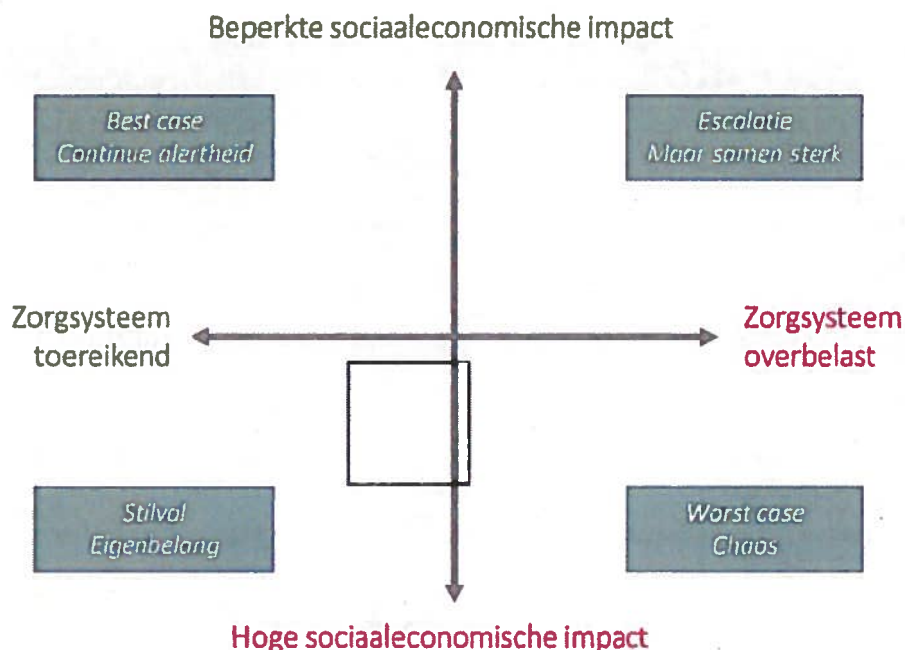
Het LOT-C heeft tien (10) primaire factoren van invloed geïdentificeerd. Op de assen van het maatschappelijk kompas staan de twee (2) factoren van invloed die de grootste impact hebben. Op de horizontale as staat de impact van COVID-19 op de zorg. Op de verticale as staat de sociaaleconomische impact weergegeven. Op basis van de vier (4) kwadranten kunnen vervolgens scenario's gebouwd worden.

Voor verdere beschrijving zie bijlage II: Scenario's

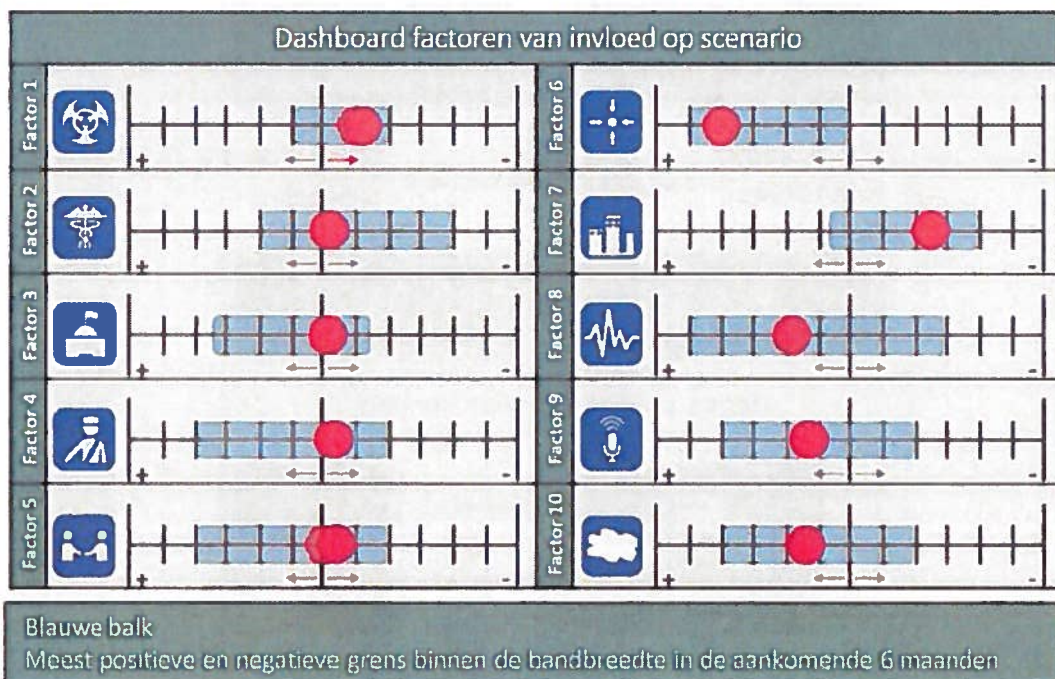

(4) Actuele ontwikkeling maatschappelijk kompas

Conclusie

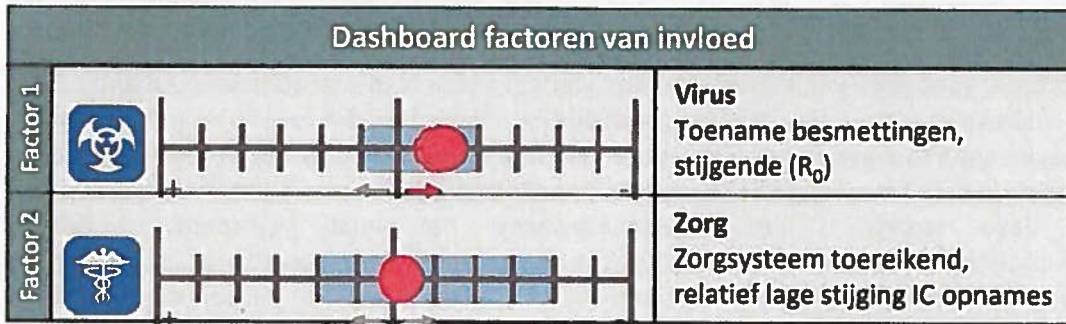
De ontwikkelingen van afgelopen week hebben niet geleid tot een verschuiving op de assen 'zorgsysteem' en 'sociaaleconomische impact'. Het is waarschijnlijk dat ondanks de toename in besmettingen, het zorgsysteem in de aankomende maand toereikend blijft. De sociaaleconomische impact neemt waarschijnlijk toe in de aankomende zes maanden. De factor Virus is verslechterd, in verband met de oplopende besmettingen.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.1 Zorg

Highlights

- Het zorgsysteem blijft de komende maand waarschijnlijk toereikend;
- Het is mogelijk dat het vaccin van AstraZeneca/Oxford voor het einde van 2020 gereed is voor gebruik.

Toelichting

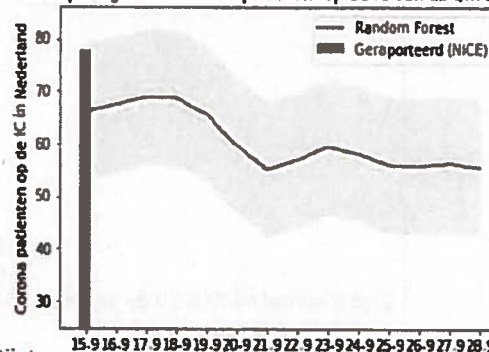
Het zorgsysteem blijft de komende maand waarschijnlijk toereikend.

Hoewel het aantal besmettingen is toegenomen,^[5.1.1] is er een relatief lage stijging van ziekenhuisopnames (zie grafiek op de volgende pagina).^[5.1.2] Waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt doordat de besmettingen met name plaatsvinden onder jongvolwassenen, die het minst kwetsbaar zijn.^[5.1.3] De stijging wordt mede veroorzaakt doordat 90% van de Nederlanders de deur uit gaat met klachten.^[5.1.4] Verder blijft het zorgsysteem waarschijnlijk voorsnog toereikend omdat de gemiddelde verblijfsduur op de IC tegenwoordig 8 dagen is. In het begin van de crisis was dit 22 dagen.^[5.1.5] Hierdoor zal druk op de IC's waarschijnlijk minder snel zal oplopen. Dit wordt ook voorspeld door het Random Forest model van het LIMC (zie grafiek).^[5.1.6]

Reproductiegetal (R_0)	1,38(R_0) 1,17(R_0)
Geteste personen	195.545 180.182
% Positieve testen	3,9% 2,8%
Nieuwe besmettingen	8.265 5.427
COVID 19- IC ziekenhuisopnames	27 19
COVID-19 Niet-IC ziekenhuisopnames	144 89
COVID-19 sterfgevallen	14 17

**Cursief gedrukte tekst zijn gegevens van week 36. Bron [5.1.3]*

Voorspelling aantal Corona patiënten op de IC van 15 t/m 28 sep

[5.1.1] www.rivm.nl/nieuws/aantal-en-aandeel-van-positieve-tests-stijgt

[5.1.2] www.stichting-nice.nl

[5.1.3] Information about Infection disease update 37

[5.1.4] www.rivm.nl/nieuws/meer-mensen-laten-zich-testen-bij-klachten-thuisblijven-blijft-lastig

[5.1.5] (2020) Gemiddelde ligduur corona patiënten op intensive care sterk gedaald sinds maart. NRC

[5.1.6] LIMC Data Science

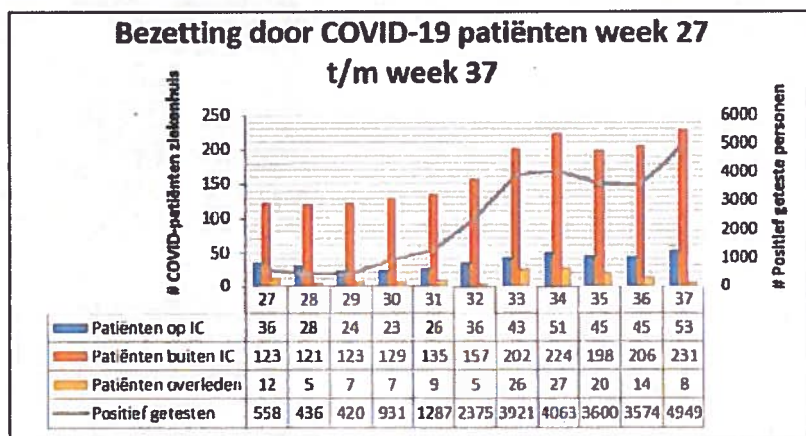

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

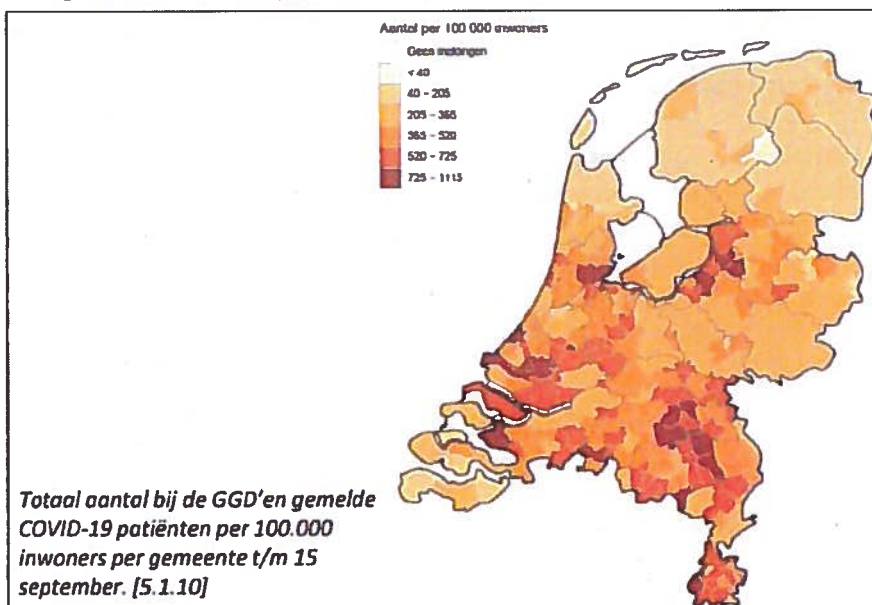
5.1 Zorg

Het is mogelijk dat het vaccin van AstraZeneca/ Oxford voor het einde van 2020 gereed is voor gebruik.

Hoewel de voortgang van de ontwikkeling van het vaccin van AstraZeneca positief is, is nog onbekend hoe lang het na goedkeuring duurt voordat er op grote schaal gevaccineerd kan worden met dit vaccin. In totaal zitten inmiddels negen vaccins in de derde en laatste fase waarin het vaccin op een grote groep mensen getest mag worden. Van deze vaccins is het AstraZeneca-vaccin het verst gevorderd in het ontwikkelingsproces. Het is waarschijnlijk dat dit vaccin het eerst beschikbaar is voor het brede publiek in Nederland.^[5.1.7] De Europese Unie heeft alvast 300 miljoen doseringen van dit vaccin ingekocht. Het testen van het AstraZeneca-vaccin heeft enige tijd stilgelegen na een onverklaarbaar ziektegeval. Deze testpersoon is inmiddels hersteld en het testen is weer hervat in het Verenigd Koninkrijk.^[5.1.8]

Weekgemiddelde van de dagelijkse ziekenhuisbezetting door COVID-19 patiënten.[5.1.2]

[5.1.7] www.who.int/publications/m/item/draft-landscape-of-covid-19-candidate-vaccines

[5.1.8] www.trouw.nl/buitenland/astrazeneca-hervat-na-een-week-de-klinische-proeven-met-het-coronavaccin

[5.1.9] www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/grafieken

[5.1.10] COVID-19_WebSite_rapport_wekelijks_20200915_NICE

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.2 Maatschappij

Dashboard factoren van invloed		
Factor 3		Continuïteit van bestuur Geen bijzonderheden
Factor 4		Openbare orde & Veiligheid Lichte stijging overlast jeugd, toename online misdrijven
Factor 5		Burgerschap Toename zelfdodingen
Factor 6		Vitale Infrastructuur Geen bijzonderheden
Factor 10		Evenementen en meteo Geen bijzonderheden

Highlights

- Goede weersomstandigheden zijn waarschijnlijk van invloed op de lichte stijging in overlast veroorzaakt door jongeren. Waarschijnlijk zal overlast weer dalen bij slechtere weersomstandigheden;
- Het is waarschijnlijk dat het aandeel online misdrijven ten opzichte van het totaal aantal misdrijven zal toenemen;
- Het is mogelijk dat de komende maand het aantal zelfdodingen zal toenemen.

Toelichting

Goede weersomstandigheden zijn waarschijnlijk van invloed op de lichte stijging in overlast veroorzaakt door jongeren. Waarschijnlijk zal overlast weer dalen bij slechtere weersomstandigheden.

Ten opzichte van vorige week is er een lichte stijging van +6,8% in jongerenoverlast waargenomen.^[5.2.1] Afgelopen week hebben er onder andere illegale feesten plaatsgevonden waarbij soms tot 400 jongeren bijeen zijn gekomen.^[5.2.2] Het is waarschijnlijk dat de overlast door jongeren zal dalen vanaf week 39. Er worden dan slechtere weeromstandigheden voorspeld.^[5.2.3]

[5.2.1] Crime change monitor week 37, Nationale Politie

[5.2.2] www.nhnieuws.nl/nieuws/270332/politie-beeindigt-illegaal-feest-in-recreatiegebied-spaarnwoude

[5.2.3] www.weeronline.nl/Europa/Nederland/Amsterdam/4058223

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

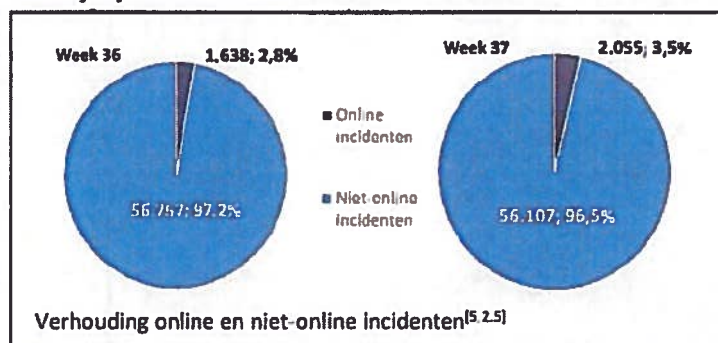
5.2 Maatschappij

Toelichting

Het is waarschijnlijk dat het aandeel online misdrijven ten opzichte van het totaal aantal misdrijven zal toenemen.

De politie meldt een lichte daling in niet-online misdrijven en een stijging van 25,5% van online misdrijven ten opzichte van vorige week. Ten opzichte van een jaar geleden is het aantal online misdrijven met 96,7% gestegen.^[5.2.4] De komende maanden zal deze trend waarschijnlijk doorzetten.

Het is waarschijnlijk dat traditionele misdaad zoals woninginbraken en straatroof zijn afgenomen doordat gedurende de crisis mensen vaker thuis waren.^[5.2.5] Criminelen grijpen daardoor mogelijk naar alternatieve vormen (online) van criminaliteit.

Het is daarnaast mogelijk dat criminelen steeds vaker voor online misdaad kiezen omdat de kans op vervolging laag is. Dit wordt deels veroorzaakt doordat slechts 14,9% van de slachtoffers van online misdaad aangifte doet bij de politie.^[5.2.6]

Het is mogelijk dat de komende maand het aantal zelfdodingen zal toenemen.

In week 37 nam ten opzichte van de week ervoor het aantal (pogingen tot) zelfdodingen toe met 6,3%.^[5.2.4] Het is mogelijk dat de komende maand dit aantal verder zal toenemen. Door de COVID-19 crisis is de kans groter dat mensen het contact met hun sociale omgeving kwijtraken.^[5.2.7] Uit onderzoek blijkt dat wanneer suïcidale personen het contact verliezen met hun sociale omgeving zij sneller over zullen gaan tot zelfdoding.^[5.2.8] Wat mogelijk ook een relatie heeft tot stijging in het aantal (pogingen tot) zelfdodingen is een recent filmpje op TikTok waarin iemand zelfmoord pleegt. Uit onderzoek is gebleken dat blootstelling aan (beelden van) zelfdoding een risicofactor is voor een poging tot zelfdoding en voor de ontwikkeling van een posttraumatische stressstoornis.^[5.2.4]

[5.2.4] Crime change monitor week 37, Nationale Politie

[5.2.5] www.nos.nl/collectie/13841/artikel/2330119-coronacrisis-leidt-wereldwijd-tot-veel-minder-criminaliteit

[5.2.6] www.nscr.nl/slachtoffer-van-online-criminaliteit-ziet-weinig-nut-in-aangifte-doen/

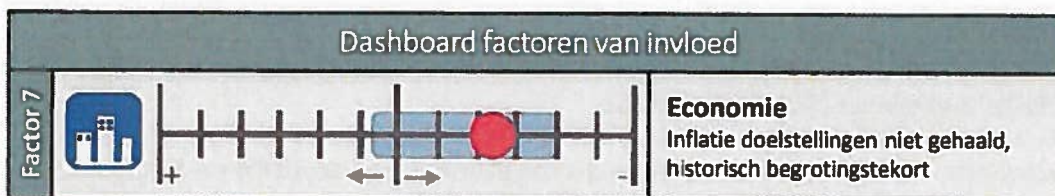
[5.2.7] LIMC Weekly COVID-19 week 37

[5.2.8] www.113.nl/onderzoek-jongeren-en-suicide

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.3 Economie

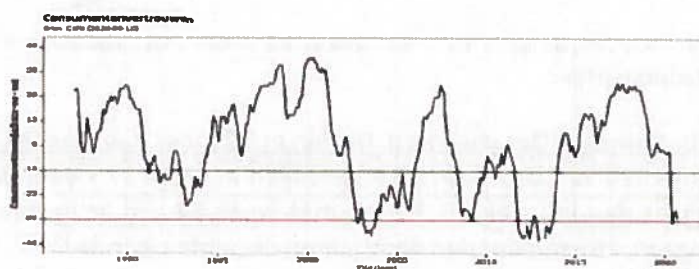
Highlights

- Consumenten zijn waarschijnlijk pessimistisch over de economische situatie;
- Waarschijnlijk wordt de inflatiedoelstelling dit jaar niet gehaald;
- Ondanks een historisch begrotingstekort heeft Nederland waarschijnlijk voldoende ruimte om staatsschuld te laten oplopen;
- In week 37 zijn 46 bedrijven failliet verklaard. Dit zijn er 10 meer dan in week 36.

Toelichting

Consumenten zijn waarschijnlijk pessimistisch over de economische situatie.

Consumenten zijn waarschijnlijk pessimistisch over de economische situatie in Nederland én de eigen financiële situatie. Het consumentenvertrouwen is nauwelijks gewijzigd in augustus ten opzichte van juli. Dit is met één punt gedaald (van -26 naar -27). Dat is nog altijd zeer laag. Dit betekent dat consumenten waarschijnlijk grote uitgaven vaker zullen uitstellen, wat economisch herstel in de weg staat. Het is onwaarschijnlijk dat de economie snel zal herstellen gezien het lage consumentenvertrouwen.^[5.3.1]

Waarschijnlijk wordt de inflatiedoelstelling dit jaar niet gehaald.

De inflatiedoelstelling van 2% zal waarschijnlijk niet worden gehaald dit jaar. Er zijn meerdere *drivers* voor inflatie, maar de belangrijkste zijn de consumptenuitgaven. Zolang de consumptenuitgaven laag blijven, zal de inflatie dat waarschijnlijk ook zijn. Geldinjecties van de ECB zullen dat waarschijnlijk niet tegen gaan. Toch is de sterk dalende inflatie met 1% binnen één maand tijd significant^[5.3.1] te noemen. Alhoewel de dalende inflatie grotendeels te verklaren is door de lage olieprijs, is het waarschijnlijk dat op korte termijn de deflationaire krachten en de economische crisis aanhouden. Het is waarschijnlijk dat de ECB op korte termijn aanvullende maatregelen gaat nemen om consumenten meer geld uit te laten geven, mogelijk door het verder verhogen van de negatieve rente.^[5.3.1]

[5.3.1] LIMC Assessment indicatoren economy 15092020

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

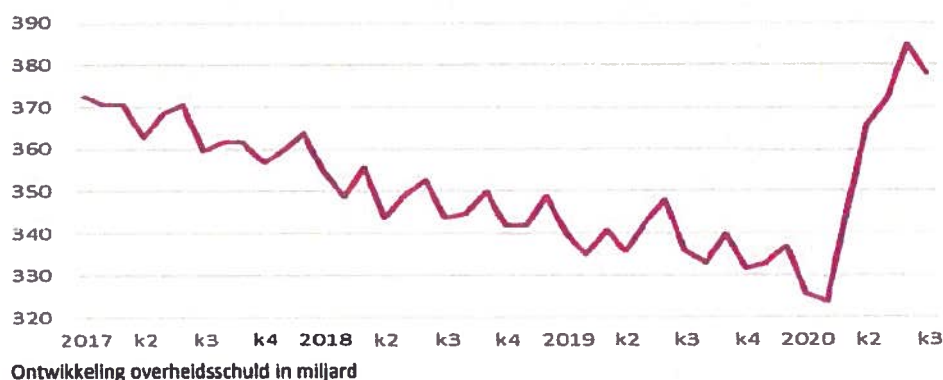
5.3 Economie

Toelichting

Ondanks een historisch begrotingstekort heeft Nederland waarschijnlijk voldoende ruimte om staatsschuld te laten oplopen.

Nederland stevent dit jaar af op een historisch begrotingstekort van €56,3 miljard in 2020 (7,2% van het bbp). De staatsschuld loopt daardoor op van 48,8% tot 59,1% van het bbp.^[5.3.2] Vergeleken met veel zuidelijke staten in de EU kan Nederland deze tekorten waarschijnlijk makkelijk dragen. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met de lage schuldlast^[zie figuur] en kredietwaardering^[5.3.3] van Nederland. Hierdoor is ruimte ontstaan om de overheidsuitgaven te verhogen. Daarnaast heeft Nederland het voordeel dat het tegen negatieve rente geld kan lenen op de kapitaalmarkt.^[5.3.4]

De impact van deze schulden op de begroting is relatief klein. De schulden kunnen, indien de economie weer aantrekt, mogelijk gemakkelijker worden terug betaald. Dit voorkomt een zware schuldenlast voor de volgende generaties.

In week 37 zijn 46 bedrijven failliet verklaard. Dit zijn er 10 meer dan in week 36.

Het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in week 37 kwam uit op 46. Dat waren er 10 meer dan in week 36. Tot en met week 37 zijn er in totaal 2.453 bedrijven failliet gegaan, 206 minder dan vorig jaar in dezelfde periode.^[5.3.5]

[5.3.2] www.cpb.nl/macro-economische-verkenning-mev-2021#docid-160332

[5.3.3] www.accountant.nl/nieuws/2020/6/moodys-stijgende-nederlandse-schuld-houdbaar-door-lage-rente/#

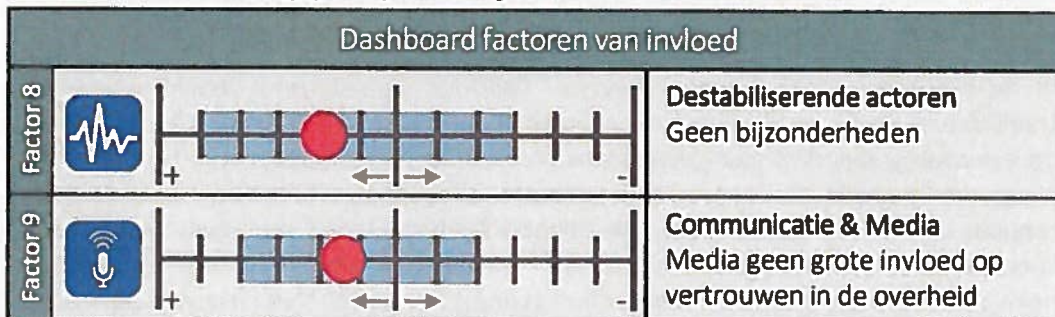
[5.3.4] www.homefinance.nl/algemeen/informatie/kapitaalmarktrente.asp

[5.3.5] <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/38/in-week-37-zijn-46-bedrijven-failliet-verklaard>

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

5.4 Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media

Highlights

- Media-aandacht ten aanzien van COVID-19 gerelateerde incidenten en gebeurtenissen heeft deze week waarschijnlijk geen invloed gehad op vertrouwen in de overheid.

Toelichting

Media-aandacht ten aanzien van COVID-19 gerelateerde incidenten en gebeurtenissen heeft deze week waarschijnlijk geen invloed gehad op vertrouwen in de overheid.

Het is onwaarschijnlijk dat de factor (overheids-)communicatie en media-aandacht afgelopen week significante afbreuk heeft gedaan aan het vertrouwen in de overheid. Diverse recente metingen van het vertrouwen in de overheid geven een positief en zelfs beter beeld dan gebruikelijk ten opzichte van eerdere jaren. De media-rel naar aanleiding van het niet naleven van de COVID-19 maatregelen door de [redacted] heeft weerslag op zijn rapportcijfer, maar beïnvloedt de *overall* beoordeling beperkt.^[5.4.1] De overheidscommunicatie ten aanzien van de aanpak van de COVID-19 crisis door de Rijksoverheid is qua bereik en impact groot. Daarnaast is ongeveer de helft van de deelnemers aan de Campagne-effectmonitor van mening dat de Rijksoverheid een betrouwbare bron van informatie is. Ten slotte wordt de campagne 'Alleen samen' van de Rijksoverheid in zijn geheel bovengemiddeld goed herkend.^[5.4.2] De kijkcijfers voor Prinsjesdag zijn lager dan in andere jaren, maar de aandacht in de traditionele media voor dit onderwerp is onverminderd groot.^[5.4.3] In de aanloop naar Prinsjesdag waren er al diverse plannen gelekt naar de media.^[5.4.4] De presentatie van de Rijksbegroting voor 2021 bevatte verder geen onverwachte plannen ten aanzien van de aanpak van de COVID-19 crisis.^[5.4.5] De economische vooruitzichten als gevolg van de effecten van COVID-19 op de Nederlandse economie zijn de afgelopen maanden breed uitgemeten in de media.^[5.4.6] De berichtgeving ten aanzien van de oplopende staatsschuld is dan ook niet verrassend.^[5.4.7] Sentimentsanalyse laat een overwegend neutraal en/of positief sentiment zien ten aanzien van de berichtgeving over de staatsschuld.^[5.4.8]

[5.4.1] <https://nos.nl/artikel/2348315-vertrouwen-in-de-politiek-sterk-gestegen.html>

[5.4.2] Campagne-effectmonitor 'Alleen samen', DVJ-Insights

[5.4.3] <https://www.gids.tv/artikel/10480/kijkcijfers-van-dinsdag-15-september>

[5.4.4] nos.nl/artikel/2345611-bonus-voor-personeel-in-zorg-overdrachtsbelasting-starters-verdwijnt

[5.4.5] <https://www.deaandeelhouders.nl/nieuws/2020/09/15/miljoenennota-kent-weinig-geheimen/>

[5.4.6] <https://www.nu.nl/economie/6056485/dnb-voorziet-diepe-economische-crisis-als-gevolg-van-coronapandemie.html>

[5.4.7] <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/inkomsten-en-uitgaven-van-het-rijk-2021>

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

In de afgelopen week hebben diverse COVID-19 gerelateerde berichten in de traditionele media geen langdurige aandacht gekregen. Ten eerste zijn er geen onverwachte gebeurtenissen geweest met een duidelijke mediapotentie. Ten tweede is de media-aandacht voor enkele gebeurtenissen passend binnen het discours rondom de COVID-19 crisisbestrijding beperkt gebleven, zoals de recente aandacht voor onterecht positief geteste personen.^[5.4.9] Vrijdag 18 september zal er een extra persconferentie plaatsvinden vanuit de regering ten aanzien van nieuwe COVID-19 maatregelen. Het is waarschijnlijk dat het maatregelen betreft die zullen gelden voor meerdere regio's.

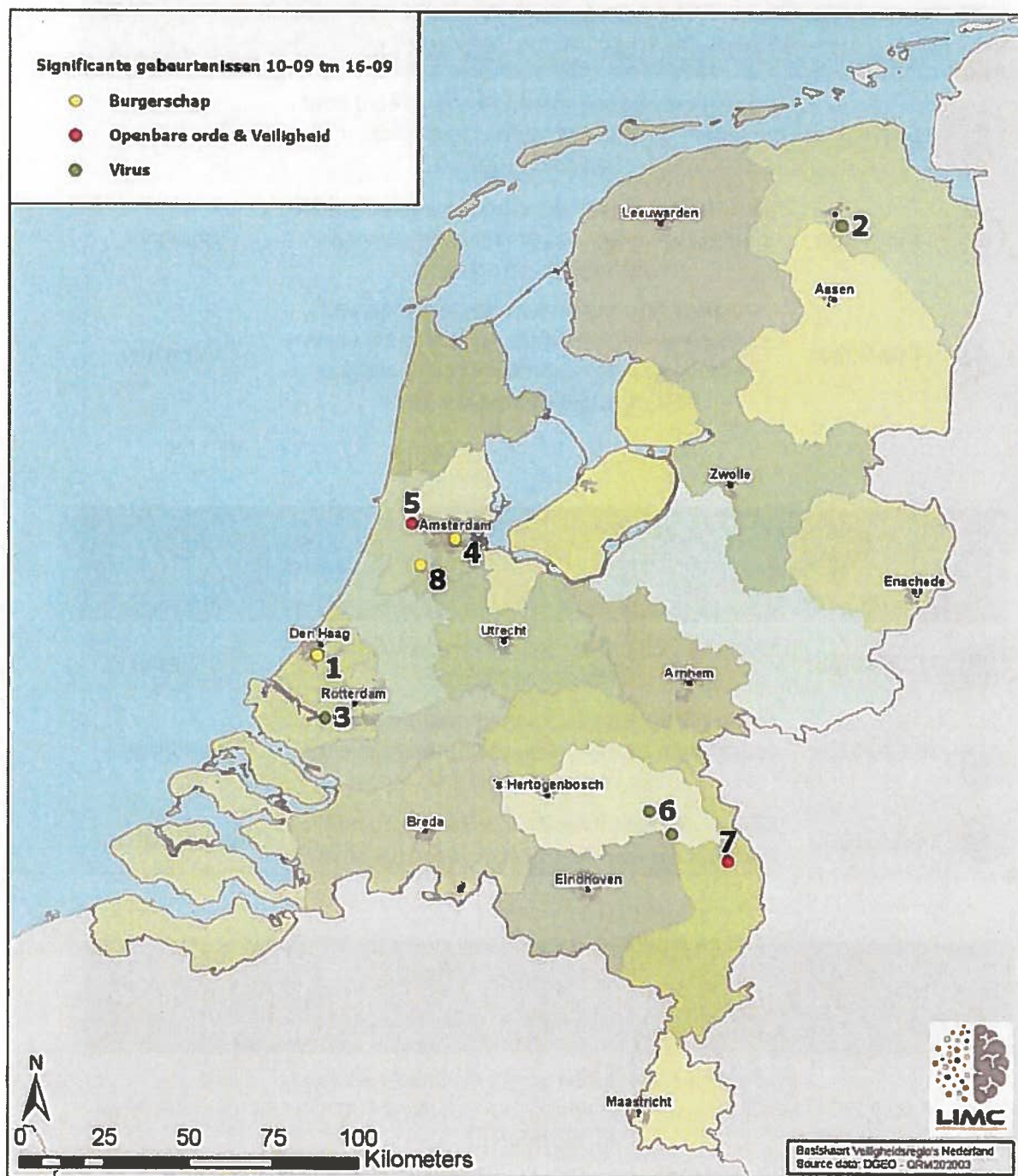
[5.4.8] Activiteit & sentiment op sociale media gerelateerd aan berichtgeving over de stijging van de Staatsschuld

[5.4.9] <https://www.trouw.nl/zorg/positief-getest-maar-toch-geen-corona-hoe-erg-is-dat~b53769fe/>

(6) Significante Gebeurtenissen

6.1 Europees Nederland

(6) Significante Gebeurtenissen

6.1 Europees Nederland

Datum	Thema Burgerschap	Locatie
1 11-09-2020	De reisbranche voelt zich zwaar gedupeerd door de reisadviezen. De sector hield een protest op het Malieveld.	Den Haag
8 14-09-2020	De luchthaven wil minder schoonmakers inzetten omdat er minder reizigers zijn. Medewerkers protesteerden op Schiphol.	Schiphol
4 14-09-2020	Actiegroep <i>Containment Nu</i> organiseerde zaterdag een demonstratie in Amsterdam tegen het huidige coronabeleid. Zij vinden dat de huidige regels strenger kunnen.	Amsterdam

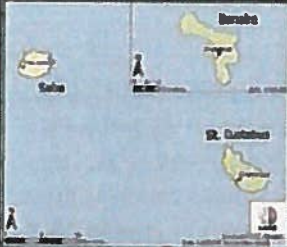
Datum	Thema Virus	Locatie
2 11-09-2020	13 Nieuwe COVID-19 besmettingen bij Groningse studentenvereniging.	Groningen
3 12-09-2020	Een verpleeghuis sluit voor een paar dagen de deuren voor bezoekers na besmetting van een van haar medewerkers.	Zuid Holland
6 14-09-2020	Bij een nertsenfokkerijen in Wilbertoord en in Overloon zijn coronabesmettingen vastgesteld.	Noord Brabant

Datum	Thema Openbare orde & Veiligheid	Locatie
5 13-09-2020	De politie heeft in Halfweg een eind gemaakt aan een illegaal feest. Er waren naar schatting 400 tot 500 bezoekers.	Haarlemmermeer
7 14-09-2020	De politie heeft zaterdagavond een einde gemaakt aan een illegaal feest. De ongeveer 100 feestgangers hielden zich niet aan de COVID-19 maatregelen.	Wanssum

(6) Significante Gebeurtenissen

6.2 Caribisch Nederland

 Bijzondere gemeenten binnen het Koninkrijk	
Bonaire	2 actieve besmettingen, waarvan 1 huisarts. Mogelijk dat er meer besmettingen zijn via de huisartsenpraktijk, waar de arts actief was.
Saba	NSTR
St-Eustatius	7 actieve besmettingen.

 Landen binnen het Koninkrijk	
Aruba	1610 actieve besmettingen. Zorgstelsel staat onder druk, mogelijk dat acute zorg niet gegarandeerd wordt. Door besmettingen bij Water- en Energiebedrijf is het mogelijk dat continuïteit van water- en stroomvoorziening wordt aangetast.
Curaçao	123 actieve besmettingen. Additionele maatregelen zijn ingesteld om het virus te beperken (avondklok, max. 4 personen in openbare gebouwen).
St-Maarten	62 actieve besmettingen. Beperkte testcapaciteit, waardoor het aantal besmettingen waarschijnlijk niet accuraat is.

(6) Significante Gebeurtenissen

6.3 Grensgebieden

Toelichting

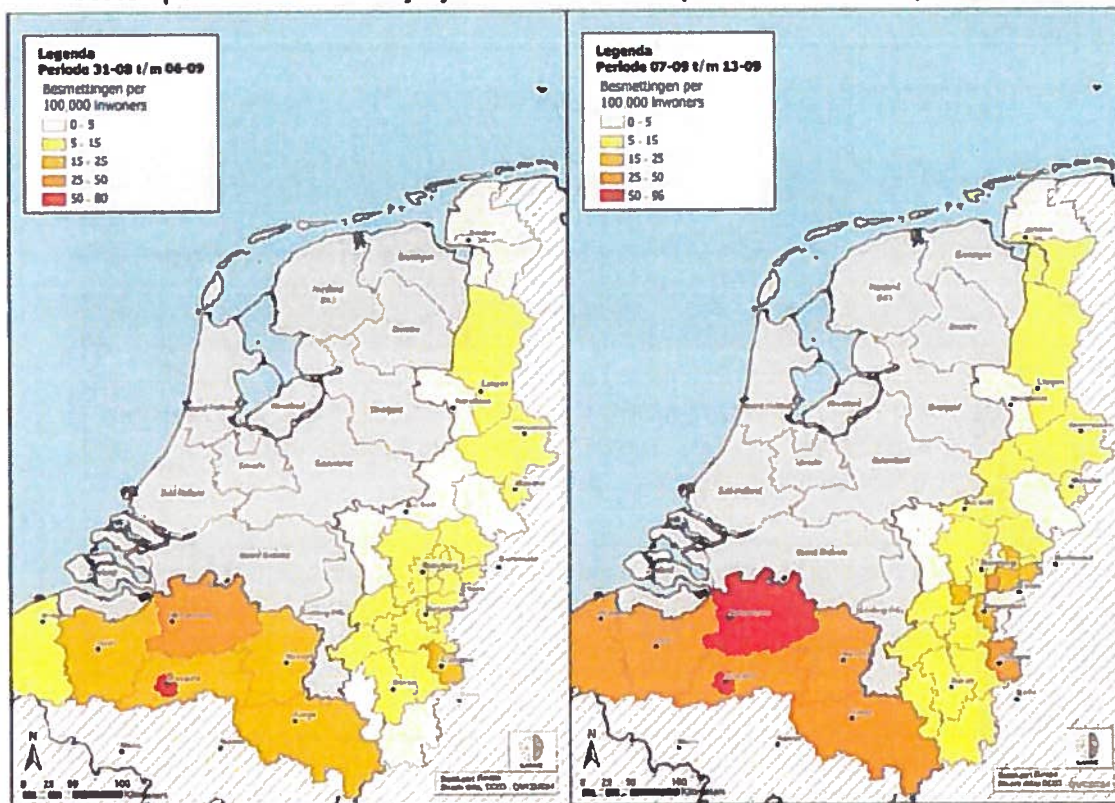
België

Het is waarschijnlijk dat het stijgende aantal nieuwe COVID-19 besmettingen in de Belgische provincies een versterkend effect heeft op verspreiding van het virus in Nederland. Het Belgisch ministerie van Buitenlandse Zaken geeft aan dat de provincies Noord-Brabant en Limburg een oranje zone zijn en dat Zeeland een groene zone is. Dit betekent waarschijnlijk dat er een lage drempel voor Belgische inwoners is om naar de provincie Zeeland af te reizen. Ook geeft de Belgische overheid aan dat de provincies Noord- en Zuid-Holland nu rode zones zijn. Dit betekent dat Belgen die langer dan 48 uur in deze provincies zijn geweest twee weken in quarantaine moeten.^[6.3.1] Het is waarschijnlijk dat meer Belgen deze provincies zullen mijden.

Duitsland

Het is waarschijnlijk dat het COVID-19 besmettingsgevaar van reizigers van Duitsland naar Nederland licht toeneemt. Ten eerste is de kans op verspreiding groter omdat het aantal besmettingen in heel Duitsland afgelopen week weer licht is toegenomen. Ten tweede is de kans op verspreiding groter, omdat de nabij Nederland gelegen deelstaat Noordrijn-Westfalen een forse toename van 2.119 besmettingen personen in de afgelopen week telt.^[6.3.2]

Net als in België heeft Duitsland de provincies Noord- en Zuid-Holland als rode zones bestempeld. Het is waarschijnlijk dat Duitsers deze provincies zullen mijden.

[6.3.1] www.datastudio.google.com/embed/reporting/c14a5cfc-cab7-4812-848c-0369173148ab/page/ZwmOB

[6.3.2] www.rki.de/DE/Content/InfAZ/N/Neuartiges_Coronavirus/Fallzahlen.html

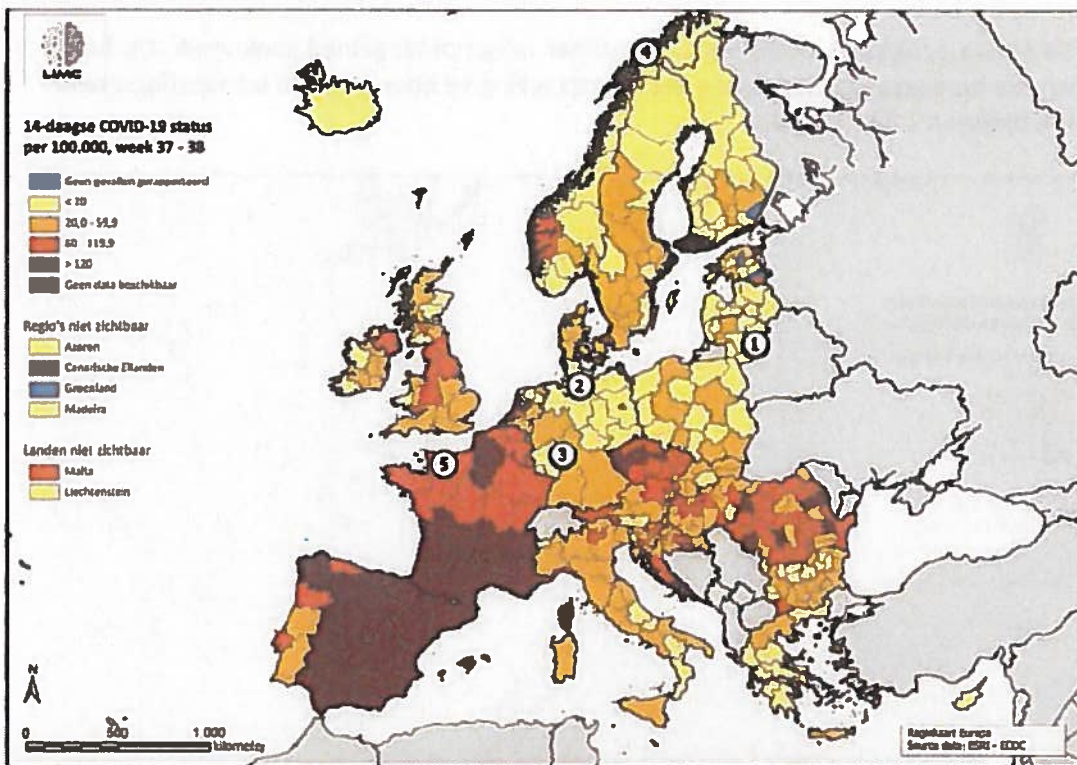

(6) Significante Gebeurtenissen

6.4 Besmettingsrisico oefeningen CLAS buitenland

Toelichting

Op het moment gelden er voor Duitsland en Frankrijk (Normandië) geen COVID-19 gerelateerde reisbeperkingen. In Noorwegen geldt dat voor reizigers uit Nederland een strikte thuisquarantaineperiode van 10 dagen van toepassing is. Voor Nederlanders in Litouwen geldt een verplichte periode van 14 dagen thuisquarantaine voordat zij naar Litouwen reizen. Daarnaast is verplichte registratie van toepassing en is er de verplichting om bewijs mee te nemen van een negatief testresultaat voor COVID-19. Op dit moment zijn er voor reizigers uit de bovengenoemde landen geen beperkingen bij terugkomst in Nederland.^[6.4.1] In het overzicht worden oefeningen meegenomen waar meer dan 10 Nederlandse militairen aan deelnemen.^[6.4.2]

Locatie	Eenheid/oefening/pax	Besmettingsgraad
① LTU, Diverse	KCT/Flaming Sword/12	14 op 100k
② DEU, Todendorf	13 LUVARDBT/FTX Fortitude South/10	7 op 100k
③ DEU, Diverse	B&TCO/Transport, Groupage, Sniper/12	15 op 100k
④ NOR, Skjold	EOD/EODS DEMOLITION VTO/14	14 op 100k
⑤ FRA, Normandië	JISTARC/Battlefield tour/46	70 op 100k

[6.4.1] www.nederlandwereldwijd.nl/reizen/reisadviezen

[6.4.2] Melding Buitenlandse Activiteiten in week 38 (SITCEN)

(6) Significante Gebeurtenissen

6.4 Besmettingsrisico oefeningen CLAS buitenland

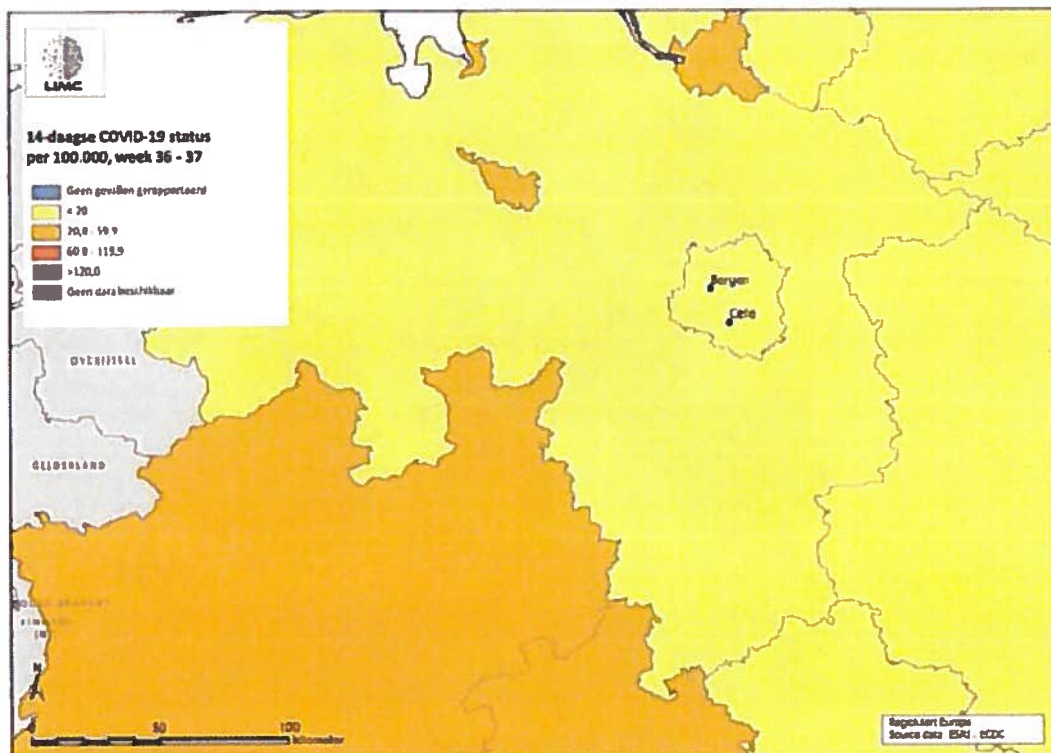
Oefening Zebra Sword

Op onderstaande kaart worden de besmettingen in het gebied van oefening Zebra Sword weergegeven. Dit vindt deels plaats in de deelstaat Niedersachsen (Munster-Nord, Munster-Süd, Bergen) en deels in Nordrhein-Westfalen (Senne). Onderstaande kaart geeft de nieuwe besmettingen per deelstaat weer. De nieuwe besmettingen voor de *Landkreise* (gemeenten) waar de oefengebieden in liggen zijn als volgt:

- Celle: 5,6 / 100.000 inwoners;
- Bielefeld (Senne): 10,2 / 100.000 inwoners.

Momenteel gelden er vanuit het Ministerie van Buitenlandse zaken geen reisbeperkingen voor zowel inreizende als uitreizende bezoekers aan deze deelstaten.

De eerste eenheden zullen rond 12 oktober in het oefengebied aankomen. Op basis van de huidige gegevens is nog geen voorspelling te doen over de besmettingsgraad ten tijde van Zebra Sword.

Besmettingsgraad afkomstig van Robert Koch Institut, Duitsland.

(7) Vooruitblik

Activiteiten van invloed op factoren

Datum	Activiteit	Locatie	Impact op factor
18-21 september	Acties <i>Extinction Rebellion</i>	Amsterdam Zuidas	Openbare orde & Veiligheid, Virus
19 september	Vrijheidsmars	Middelburg	Openbare orde & Veiligheid, Burgerschap
25 september	Wereldwijde klimaatactiedag	Heel NLD	Openbare orde & Veiligheid, Virus
4 oktober	Demonstratie Nederlandse Volksunie 'White lives matter', ook tegen coronamaatregelen	Den Haag	Openbare orde & veiligheid, Burgerschap
6 oktober	Nationale Bezinningsdag voor COVID-19 slachtoffers, gevolgd door periode 'Aandacht voor elkaar'	Onbekend	Burgerschap, Continuïteit van bestuur
Datum onbekend	Tweede Kamer stemt over Tijdelijke wet COVID-19 maatregelen, incl. Corona-melder app	Den Haag	Continuïteit van bestuur

(8) Handelingsperspectief Defensie

Steunaanvraag civiele autoriteiten bij het Ministerie van Defensie

Het LIMC en TOC leveren al enkele maanden analyses en handelingsperspectief betreffende de verschillende scenario's rondom COVID-19 en daaruit voortkomende spanningen binnen de samenleving.

De tekorten op het gebied van testlaboratoria zijn ongewijzigd. Hierdoor blijft het mogelijk dat hier aanvragen vandaan komen voor ondersteuning op het gebied van logistiek en planning. Het is onwaarschijnlijk dat in Europees Nederland op korte termijn (3-4 weken) tekorten op andere gebieden ontstaan.

Door tekorten op Aruba in de zorgsector en bij het Water-en Energiebedrijf, is het mogelijk dat Defensie gevraagd wordt om in deze sectoren te ondersteunen.

(9) Bijlage I: Scenario's Factoren van Invloed

Factor		Toelichting
	1. Virus	Verspreiding en beheersing van het virus. Daarbij wordt o.a. gekeken naar het reproductiegetal en ontwikkelingen op het gebied van vaccinaties.
	2. Zorg	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse zorgsector.
	3. Continuïteit van bestuur	Continuïteit van en vertrouwen in het bestuur en overheid.
	4. Openbare orde & Veiligheid	Continuïteit hulpdiensten en waarborging objectieve veiligheid.
	5. Burgerschap	Psychosociale en gedragsaspecten van bevolking: bijv. Cohesie, veerkracht, naleving van overheidsmaatregelen.
	6. Vitale infrastructuur	Continuïteit van de vitale infrastructuur.
	7. Economie	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse economie en impact op het bedrijfsleven en de bevolking.
	8. Destabilisering (niet) statelijke actoren	Ongewenste beïnvloeding vanuit niet legitieme actoren.
	9. Communicatie, media & sociale-media	Versterking van andere effecten door 'de wet van Pleuris'.
	10. Meteo, evenementen en incidenten	Mogelijke invloeden van weer, evenementen en incidenten op de verspreiding van COVID-19.

(9) Bijlage II: Scenario's

Scenario

Het landelijke operationeel team Corona (LOT-C) heeft onderstaande scenario's initieel rond 26 maart opgeleverd en heeft medio mei 2020 een update van de scenario's uitgevoerd.

3.1 Beperkte sociaaleconomische impact + zorgsysteem toereikend

In dit scenario blijft de verspreiding van het virus onder controle. De set van bestaande en nieuwe maatregelen blijkt effectief en de nadelige gevolgen van de maatregelen zijn (relatief) beperkt. Een mogelijke tweede golf zorgt niet voor een problematische belasting van de zorg. De zorgsector kan zich herstellen en reguliere zorg kan worden hervat. Innovatieve oplossingen die het besmettingsrisico reduceren dragen bij aan het draaiend houden van de samenleving, zowel economisch als sociaal. Er is wel sprake van economische krimp en stijgende werkloosheid, maar ook perspectief op gedeeltelijk herstel in 2021. De veerkracht onder de bevolking blijft sterk, ook op de momenten dat maatregelen weer aangescherpt moeten worden. Gezamenlijk helpen we elkaar en in het bijzonder de kwetsbare mensen onder ons door deze moeilijke tijd heen. Hierbij zijn we in staat om meer in contact te staan met mensen die dat het meest nodig hebben, zoals ouderen en mensen met een beperking.

3.2 Beperkte sociaaleconomische impact + zorgsysteem overbelast

Ondanks de maatregelen blijkt het niet mogelijk om de verspreiding van het virus voldoende af te remmen om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. De oorzaak hiervan kan uit twee componenten bestaan. Ten eerste zijn maatregelen ineffectief. Ten tweede kan het zorgsysteem, dat reeds onder druk staat, een tweede golf niet verwerken. De PBM en andere middelen raken wederom schaars. Personeel raakt overbelast en valt uit. Hierdoor neemt de capaciteit af en treedt een zelfversterkend effect op. Deze neerwaartse spiraal valt moeilijk te stoppen en de situatie in de zorg verergerd dramatisch. Er moeten op dat moment moeilijke ethische keuzes gemaakt worden. Er moeten keuzes gemaakt worden tussen een accumulerende niet-COVID-19 zorgvraag en COVID-19 zorg. Electieve zorg vindt beperkt plaats. De economische impact is aanzienlijk maar de sociale impact blijft beperkt door een gemeenschappelijk doel. De overheid en maatschappelijke partners werken effectief samen. De grotere last voor zowel het zorgsysteem als economisch systeem wordt gezamenlijk gedragen. We zijn in staat om groepen die behoefte hebben aan bewegingsruimte en interactie dit ook te bieden. Mensen helpen elkaar op creatieve manieren en de maatschappij vecht zich samen door deze moeilijke tijd.

(9) Bijlage II: Scenario's

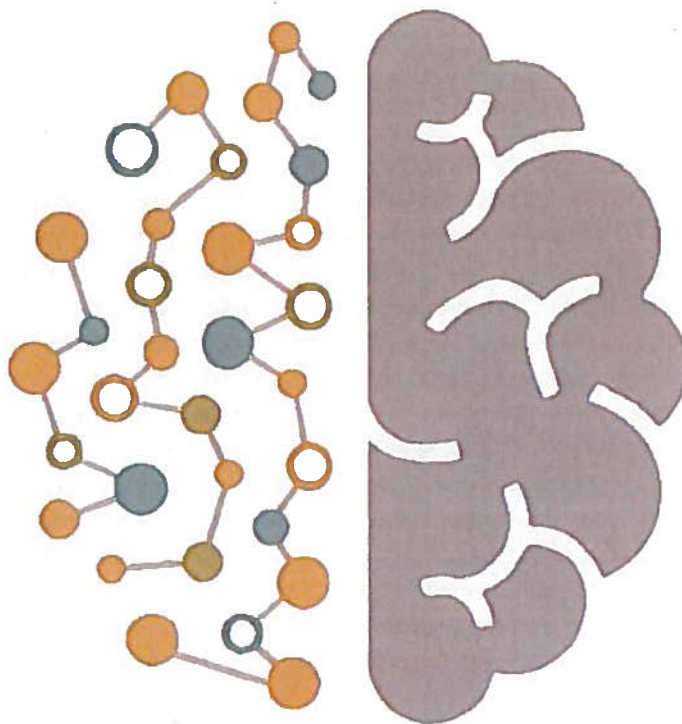
Scenario

3.3 Sterke sociaaleconomische impact + zorgsysteem toereikend

De zorgsector raakt niet nogmaals zwaarbelast en kan zich gaan herstellen. Reguliere zorg wordt hervat. Hier staan echter zware sociaaleconomische kosten tegenover. De impact van de maatregelen uit het tweede kwartaal werken sterk door, mogelijk in combinatie met de effecten van wederom zware en/of langdurige maatregelen om een tweede golf te controleren. Deze maatregelen zijn echter wel effectief in het controleren van het virus. Wegens de onvrede die ontstaat door de sociaaleconomische impact van de pandemie is naleving niet voor iedereen vanzelfsprekend meer en moet intensiever worden gehandhaafd. Kwetsbare mensen komen steeds meer onder druk te staan, de werkloosheid stijgt snel. De menselijkheid van de maatregelen staat ter discussie doordat eenzaamheid en sociaal isolement toenemen. Er is sprake van een groeiende protestbeweging tegen de overheid. Het vertrouwen in de overheid neemt onder een deel van de bevolking af door economische onzekerheid en de psychosociale last van de situatie. Bestuurders staan onder druk en de relatie met maatschappelijke partners, zoals werkgevers, verslechterd.

3.4 Sterke sociaaleconomische impact + zorgsysteem overbelast

De inspanning om het virus te controleren blijkt niet voldoende om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. Enerzijds kan dit een gevolg zijn van een ineffectief beleid, anderzijds kan ook blijken dat een significant deel van de bevolking niet langer bereid of in staat is om de maatregelen na te leven. Dit levert een dubbel probleem op: de sociaaleconomische impact van de maatregelen en verspreiding van het virus zijn groot. Tegelijkertijd lijkt dit offer niet voldoende te zijn om volle IC's te voorkomen, mede omdat het zorgsysteem onvoldoende hersteld was van de eerste golf. Dit leidt tot een verlies van vertrouwen in de overheid, instituties en de maatregelen. Een groter gedeelte van de samenleving twijfelt openlijk aan het nut van de maatregelen. Er is sprake van polarisatie tussen groepen die het beleid steunen en groepen die zich verzetten tegen de maatregelen. Dit dwingt de overheid om harder te handhaven met incidenteel verstoring van de openbare orde in de grote steden. De continuïteit van de vitale processen staan onder druk. Er is sprake van ziekteverzuim, tekorten aan PBM's en beperkte instroom van personeel door verstoorde opleidingstrajecten. Menselijk leed bij de ouderen, mensen met een beperking en sociaalkwetsbare groepen zijn wijdverspreid. De gevolgen van de crisis zijn voor iedereen voelbaar: de reguliere zorg is beperkt, de werkloosheid stijgt snel, het onderwijs vertraagd. Nationale en lokale overheden worden gedwongen zich op de crisis te focussen waardoor de reguliere taken vertragen. Er ligt grote druk op bestuurders. In het geval dat deze effecten niet tot Nederland beperkt zijn zal de verstoring van internationale handel en samenhang ernstige omvang aannemen.

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

CONTACT US

LKoi Tonnetkazerne
Eperweg 141
8084 HE 't Harde
Gebouw 230

limc@mindex.nl

